

- Teksti ja kuvat 25.1.2022
- Taimi Mahosenaho,
- ProAgria Oulu, MKN-maisema /
- Vieraskasvit hallintaan hanke ja
- Pohjoisen Maisemahelmet

Ruduksen vastuullisuus- ja lumo-ohjelmaan liittyvä toimenpide ->

<https://www.rudus.fi/vastuullisuus/lumo-ohjelma>

Rudus Lumo-ohjelmaan liittyvä kokeilukohde Oulussa -> Kivituhkakate vieraskasvin torjunnassa / niittykylvös

Oulussa testattiin erilaisia katemateriaaleja haitallisen vieraslajin kurturuusun torjunnassa. Vieraslajien hallinta ja kurissa pitäminen on tärkeä osa luonnon monimuotoisuuden vaalimista. Haitalliset vieraskasvit muodostavat yksipuolisia kasvustoja vallaten nopeasti elintilaa herkemmltä luonnonlajeilta kuten niittykasveilta. Oulussa on torjuttu esimerkiksi jättipalsamia, lupiinia, jättiputkea ja kurturuusua. Nämä ovat eri tavoin haitallisia, joiden hallinta perustuu vieraslajilainsäädäntöön.

Oulun kaupungin Karjasillalla Hiironpuistossa katettiin murskatun kurturuusuryhmän pinta Rudus Oy:n kivituhkalla. Kivituhkakumpareen päälle kylvettiin niittykukkien siemeniä. Tavoitteena on estää murskatun kurturuusun jälkikasvu siemenistä tai mahdollisista juuren palasista ja tes-

tata niityn perustamista kivituhka-alustalle. Kivituhkan tarjosi Rudus Oy. Oulun kaupungin yhteistyössä oli mukana ProAgria Oulun ja MKN-maisemapalveluiden hanketoiminta.

Kurtturuusu Rosa rugosan perusmuoto on lakisääteisesti poistettava laji 1.6.2022 mennessä.

-Kurtturuusu on erittäin yleinen koristekasvi rakennetuilla viheralueilla, kuten puistoissa ja liikennealueilla. Leikatulla nurmella se ei pääse villiytymään, mutta leviää luontoon marjojen siemenistä mm. lintujen syysmuuton mukana.

Leviämisen kannalta kurtturuusulle otollisia alueita ovat karut alueet ja varsinkin merenrannat. Leviäminen on jo nyt runsasta Etelä-Suomen saaristossa. Esiintymiä löytyy jo myös Perämeren rannikolta. Varhainen havainnointi, siementämisen estäminen ja ajoissa tehty ensiesiintymien poisto ovat kaikkein kustannustehokkain tapa vieraskasvien hallinnassa.

Kuvassa tehomurskaimella torjuttu kurtturuusuistutus Oulun kaupungin alueella. Murskauksen hyötynä on se, ettei synny hankalasti hävitettävää maa-ainesta, joka sisältäisi leviäviä siemeniä tai juuria. Torjutut kohteet merkitään kartoille ja jälkihoitetaan esimerkiksi leikattavalla nurmella tai katemateriaalin levityksellä.

Kuvassa Rudus Oy:n kivituhkan levitystä torjutun kurtturuusualueen päälle. Erilaisilla katemateriaaleilla voidaan estää siementen ja juurakoiden kasvua haitallisen vieraskasvin poiston jälkeen. Muoville ja torjunta-aineille etsitään vaihtoehtoja. Kivituhkan päälle voidaan kylvää niittykasvien siemeniä tai istuttaa niittykasvillisuutta taimina tai siirtoistuksina.

Kivituhkaan kylvetty niittyseos syksyllä
jo itäneenä Oulussa.

Esimerkki Tampereelta, jossa niittykas-
villisuutta siirretty laikkuina hiekkapi-
toiselle kasvualustalle ja täydennetty
kylvämällä. Kukkaniitty kehittyi hi-
taasti. Monet niittylajit vaativat köy-
hän kasvualustan.

Alasleikattu kurturuusu alkaa nopeasti versoa uudelleen, ellei
kasvua estetä. Myös siemenpankki säilyy maassa kauan itä-
vänä.

Kurturuusun tehomurskausta Oulun kaupungin matalapainopis-tetraktorin murskaimella. (Kuva: Jaana Koivisto, Oulun kaupunki)

Kokeilimme kivituhkan lisäksi myös muita erilaisia katemateriaaleja murskatuille kurturuusua-alueille: Hemka Oy kuituhampun sivuvirrasta kuidun ja päistäreen seoskate (kuva vas.), Ekovilla - kate (kuva alla oik.) sekä kivituhka Rudus Oy Korvenkylältä (kuva ed. sivut).

Kuvassa näkyvät kukkivat niityt ovat vähentyneet ympäristöstämme mm. maatalouden muutoksen myötä. Nykyisin niittyjä halutaan vaalia ja estää umpeutumasta hoidon avulla. Vieraskasvit, kuten lupiini, syrjäyttävät niittykasveja ja rehevöittävät aluetta. Vieraskasvien torjunta on osa luonnon monimuotoisuuden vaalimista.

Lisätietoja:

- Rudus Oy, Mauri Tumelius, puh. 020 447 4394, mauri.tumelius(at)rudus.fi
- Rudus Oy, Terhi Rauhamäki, terhi.rauhamäki (at) rudus.fi
- ProAgria Oulu, Oulun Maa- ja kotitalousnaiset, MKN-maisemapalvelut
- [taimi.mahosenaho \(at\) maajakotitalousnaiset.fi](mailto:taimi.mahosenaho(at)maajakotitalousnaiset.fi) puh. 040 5517807
- [kalle.hellstrom \(at\) maajakotitalousnaiset.fi](mailto:kalle.hellstrom(at)maajakotitalousnaiset.fi) puh. 043 825 5253

Lue lisää:

[Luonto ja LUMO-ohjelma](#)

[Ruduksen vastuullisuustyön referenssejä | Rudus Pro](#)

<https://www.proagriaoulu.fi/fi/pohjoisen-maisemahelmet/>

ja

<https://www.proagriaoulu.fi/fi/vieraskasvit-hallintaan/>

<https://vieraslajit.fi/>